

Retningslinjer for tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket for 2025

Indre Østfold Kommune.

Bakgrunn

Tilskuddsforvaltningen til næringsformål og miljøtiltak i skogbruket (NMSK) er hjemlet i «Forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket» og har inntil inneværende år vært delt mellom Fylkesmannen og kommunene. Kommunene har hatt ansvar for midler til skogkultur og miljøtiltak, mens Fylkesmannen har hatt ansvaret for midler til veg og taubane. Fra 1/1-2020 er tilskuddsforvaltningen for tilskudd til vegbygging, taubanedrift, hest o.a. også overført til kommunene.

Indre Østfold kommune reviderer årlig med utgangspunkt i disse retningslinjene. Denne skogstrategien orienters politisk og avklares med næringen lokalt. Fylkesmannen har i sitt kontaktutvalg tidligere i 2020 behandlet forslag til felles retningslinjer til veier for kommunene, i samråd med representanter fra Nortømmer, Viken Skog, Glommen Mjøsen Skog, Skogselskapet og representanter fra kommuner i Viken. Indre Østfold kommune har videreført disse felles retningslinjene fra 2020.

I stortingsmelding om Norsk klimapolitikk og det etterfølgende Klimaforliket vil regjeringen bidra til økt karbonopptak gjennom å intensivere skogproduksjonen på nye og eksisterende skogarealer. Dette ligger også til grunn for retningslinjene og tilskudd strategiene for Indre Østfold Kommune. FN bærekrafts mål skal sikre en bærekraftig utvikling. Indre Østfold Kommune sine mål vurderes å bli ivaretatt med disse retningslinjene.

Tilskudd til veier

I år er det gjennom nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK) bevilget midler til vegbygging og drift med taubane, hest o.a. til kommunen.

Bestemmelsene i forskrift om tilskudd til NMSK ligger til grunn for behandling av søknader om tilskudd.

- Det kan gis tilskudd til bygging av nye eller ombygging av eksisterende skogsveier når dette bidrar til helhetsløsninger som gir grunnlag for utnyttelse av skog- og utmarksressursene.
- Det kan bare gis tilskudd til veier som er godkjent etter den til enhver tid gjeldende forskrift om planlegging og godkjenning av veier til landbruksformål, eller etter plan- og bygningslovens bestemmelser. Det er videre et vilkår at veien blir bygd i samsvar med gjeldende normaler for landbruksveier med byggebeskrivelse, fastsatt av LMD og gjeldende fra 1. juni 2013.
- I forskriften forstås ombygging av landbruksvei som: *vesentlig opprusting av eksisterende vei til en bedre veiklasse i samsvar med normaler for landbruksvei med byggebeskrivelse fastsatt av LMD.*
- Løpende vedlikehold, som bl.a. slitelagsgrusing på strekninger og grøfterensking uten andre tiltak, er ikke tilskuddsberettiget.
- Ved veibygging og skogsdrift er det i regelverket lagt opp til tilpasninger og hensyn til klima.
- Søknader om tilskudd vil bli behandlet fortløpende inntil årets bevilgning er brukt opp.

Forskriften inneholder blant annet disse bestemmelsene om tilskudd til vegbygging:

Krav til søknaden

Søknad om tilskudd til vegbygging skal skrives på skjema LDIR-903 utarbeidet av Landbruksdirektoratet (LDIR) www.landbruksdirektoratet.no, jf. [lenke til skjema LDIR-903](#).

Søknaden skal inneholde følgende:

1. Byggeplan

Byggeplan for skogsvegen skal godkjennes av kommunen og legges ved søknaden om tilskudd. Byggeplanen skal inneholde viktige detaljer for gjennomføring av prosjektet, byggekvalitet og kostnader. Krav til innholdet og detaljeringsgraden i byggeplanen vil variere med størrelsen og vanskelighetsgraden av prosjektet, jf. krav til byggeplan på skjema LDIR-903 «Søknad om tilskudd til vegbygging».

En byggeplan skal blant annet inneholde arbeidsbeskrivelse, oppgave over planlagt tykkelse på bærelag og evt. forsterkingslag og avrettingslag, massekvalitet, massesortiment, stikkrenneplan og spesifisert kostnadsoverslag. «Normaler for landbruksveger med byggebeskrivelse» fra Landbruks- og matdepartementet er å oppfatte som minimumskrav i de enkelte veg klassene, mens byggeplanen i tillegg skal ta hensyn til lokale forhold og byggeteknikk. Bruer skal inneholde nødvendige skisser og tegninger av brukar og bru og angi lengde og totalvekt den skal bygges for. Byggeplan som ligger til grunn for søknaden om tilskudd bør være utarbeidet av vegplanlegger eller personer med tilsvarende kompetanse. Den skal kvalitetssikres av kommunen og inneholde følgende:

- 1.1. Senterlinje: For nyanlegg: Stukket senterlinje i terrenget, dokumentert og inntegnet på kart. For ombygginger: Stukket senterlinje kun der hvor vegen fraviker helt fra eksisterende trasé.
- 1.2. Detaljkart: Kart med vegens beliggenhet på detaljkart i målestokk 1:10 000 eller større.
- 1.3. Lengdeprofil: Lengdeprofil kan unntas fra byggeplanen for veger uten kritiske stigningsforhold. Med kritiske stigningsforhold menes stigninger nærmere maksimal tillatt stigning enn 2 %. På rette strekninger under 60 meter kan lengdeprofil unntas uavhengig av stigning.
- 1.4. Tverrprofiler for masseberegning: For mindre anlegg kan det gjøres unntak fra denne bestemmelsen.
- 1.5. Arbeidsbeskrivelse: Detaljert arbeidsbeskrivelse kan erstattes av generelt tverrprofil med angivelse av massekvaliteter og lagtykkelse for bærelag og evt. forsterkingslag og avrettingslag for hele vegen eller for de enkelte strekninger med lik oppbygging og byggemetode.
- 1.6. Stikkrenneplan: Stikkrenneplanen skal angi plassering av stikkrenner, dimensjon og skråstilling på detaljkart.
- 1.7. Spesifisert kostnadsoverslag på grunnlag av mengdeoversikt: Spesifisert kostnadsoverslag bør følge søknaden, jf. spesifikasjoner tilsvarende skjemaene «Anbud for utførelse av skogsveganlegg» og «Normalkontrakt for utførelse av skogsveganlegg».
- 1.8. Kostnadsoverslag ut fra byggekostnad pr. løpemeter (l.m.) kan brukes der denne kostnaden kan fastsettes ut fra byggemetode, byggeplan med spesifisert mengde enheter og lokalt prisnivå.

2. Gjennomføring av bygging

For gjennomføring av skogsvegprosjekter er det nødvendig med byggeledelse med oppfølging av prosjektet underveis. Person eller foretak som er ansvarlig for byggeledelse skal merkes av i søknaden, enten dette er vegplanlegger, foretak, formannen for veganlegget eller annen person.

3. Oversiktskart

Kart i målestokk 1:50 000 med avmerket skogområde som veganlegget omfatter, hele nytteområdet, eldre veger i eller nær området, vegens startpunkt (merkes 0) og vegens endepunkt (merkes X), jf. også søknadsskjema LDIR-903 for detaljert inntegning.

4. Lønnsomhetsberegning

Lønnsomhetsberegning skal minimum inneholde økonomisk resultat av vegbyggingen ut fra forventede inntekter av tømmer i vegens dekningsområde fratrasket driftsutgifter og vegkostnader. For lønnsomhetsberegning brukes enkelt regneark for lønnsomhet ved bygging og ombygging av skogsveganlegg på [Skogsveg.no](https://skogsveg.no).

5. Godkjenning

Godkjenning av søknad om bygging eller ombygging av skogsvegen skal foreligge før behandling av søknad om tilskudd, dersom vegen ikke er godkjent til den enhver tid gjeldende forskrift om planlegging og godkjenning av landbruksveger.

6. Stikkrenner

Stikkrenner skal dimensjoneres etter nedbørs- og avrenningsforholdene ved minst 25 – 50 års flommen i det aktuelle området. Minste tillatte indre diameter settes til 400 mm. Dette på bakgrunn av erfaringer knyttet til situasjoner med ekstreme nedbør i regionen. I risikoområder for løsmasseskred er det viktig å bruke kort avstand mellom stikkrenner, rør med tilstrekkelig dimensjoner og samtidig søke å opprettholde naturlige vannveger. Det kan unntaksvis tillates indre diameter ned til 300 mm i områder uten fare for skred, begrensede nedbørsfelt og med lav fare for skader som følge av flom og nedbør.

7. Byggestart

Bygging av nye og ombygging av skogsveger skal normalt ikke være påbegynt før søknad om tilskudd er behandlet av kommunen. Kommunen kan i spesielle tilfeller gi forhåndsgodkjenning til igangsetting av byggearbeidene når søknad om tilskudd med byggeplan foreligger.

Prioritering av skogsveger med tilskudd

Det legges spesielt vekt på følgende forhold for prioritering av søknader om tilskudd til bygging av skogsveger, jf. forskriftens § 3:

Permanente skogsbilveger

Skogsbilveger i vegklasse 3 (landbruksbilveg) og 4 (sommerbilveg for tømmerbil med henger) kan prioriteres ved tildeling av tilskudd.

Det gis ikke tilskudd til vegklasse 5 (sommerbilveg for tømmerbil uten henger).

Permanente traktorveger

Det gis ikke tilskudd til vegklasse 7 (traktorveg) og 8 (enkel traktorveg).

Lønnsomhet

Skogsbilveger som ikke gir grunnlag for regningssvarende drift på kort eller lang sikt, inkludert vegens byggekostnader, skal normalt ikke tildeles tilskudd.

Skoginteresser i vegen

Det er kun vegens kostnad i forhold til skogbruksinteresse som gir grunnlag for tilskudd. Skogsveger som blir mulig å bygge som følge av bidrag fra andre interesser kan prioriteres dersom andre interesser ikke legger vesentlige begrensninger på bruk av vegen til skogbruk og skogsdrift.

Samarbeidstiltak

Hovedadkomstveger og fellesanlegg med flere interessenter kan prioriteres med økt tilskuddssats når disse vegene er strategisk viktige for å utløse skogbruksaktivitet.

Strekningsvis og punktvis ombygging (flaskehalsutbedring)

Strekningsvis og punktvis ombygging av eksisterende veger som ellers tilfredsstiller kravene til aktuell vegklasse kan prioriteres med tilskudd.

Fastsetting av prosentsats for tilskudd

Tilskuddsbeløpet beregnes ut fra en fastsatt prosentsats for det enkelte veganlegg.

Følgende forhold vektlegges ved fastsetting av størrelsen på prosentsats for tilskuddet:

Produktivt skogareal

Størrelsen på produktivt skogareal i vegens dekningsområde.

Antall interessenter

Fellestiltak premieres fremfor vegprosjekt for enkeltskogeiere.

Anleggskostnad

Større anlegg premieres framfor små anlegg.

Vegklasser for bilveger og byggeteknikk

Tilskuddsprosent fastsettes for de ulike vegklasser etter følgende prioritet:

1. Skogsbilveg uten begrensninger i teleløsnings- og nedbørsperioder
Høy til middels tilskuddssats: Skogsbilveg med høy standard som skal kunne trafikkeres med lass hele året og/eller når vegen er fri for is og snø. Dette gjelder for skogsbilveger som bygges i samsvar med vegklasse 3 og 4 etter «Normaler for landbruksveger». De skal tåle stor trafikkbelastning av tunge kjøretøyer i perioder med intensiv utkjøring av tømmer og bygges eller ombygges med sprengt fjell både for forsterking av underbygning og i vegkropp.
2. Skogsbilveg med begrensninger i teleløsnings- og nedbørsperioder
Middels til lav tilskuddssats: Skogsbilveg som skal kunne trafikkeres med lass hele året med begrensninger i teleløsningsperioden og i perioder med spesielt mye nedbør. Dette gjelder for skogsbilveger som bygges i samsvar med vegklasse 3 og 4 etter «Normaler for landbruksveger» (For vegklasse 4 gjelder også at vegen må være fri for is og snø.). De skal tåle moderat til lavt trafikkgrunnlag og bygges eller ombygges med overvekt av stedegne løsmasser både for forsterking av underbygning og i vegkropp.
3. Sommerbilveg for tømmerbil uten henger
Vegklasse 5 gis ikke tilskudd.
4. Vinterbilveg
Vegklasse 6 gis ikke tilskudd.
5. Traktorveg
Vegklasse 7 og 8 gis ikke tilskudd.

Byggeteknikk og kvalitet

Skogsveger bygd med bærelags- og slitelagskvalitet av knust fjell på enten fjellskjæring, steinfylling eller duk/geonett premieres ved fastsetting av tilskuddsprosent.

Bruer

Ombygging av bruer på eksisterende skogsbilvegnett prioriteres med tilskudd. Bruk av tre som byggemateriale i bruer vil bli prioritert mht. tilskuddsnivå forutsatt at de ligger i landbrukets kulturlandskap eller er synlige for eller i bruk av store brukergrupper (+ inntil 10%).

Lønnsomhet

Skogsveger der tilskudd bidrar til adkomst og drift av større sammenhengende skogområder med enten yngre produksjonsskog og/eller eldre produksjonsskog og gammel skog med god lønnsomhet, prioriteres mht. tilskuddsnivå. Nyanlegg og ombygging av skogsveger med særskilt lav eller høy lønnsomhet prioriteres lavere.

Samarbeidstiltak

Skogsveger hvor planlegging og bygging gjennomføres som fellestiltak premieres ved fastsetting av tilskuddsprosent.

Andre forhold og forutsetninger for tildeling av tilskudd

Tiltak på deler av skogsveganlegg («flaskehals»)

Tiltak som ombygging av del av skogsveg, som heving av bæreevne over strekning, utbedring av kurve, avkjørsel, stigning, vegbredde, stikkrenne, bru mv. kan tildeles tilskudd dersom øvrig del av veganlegget har tilfredsstillende standard og vedlikehold, og tiltaket for øvrig oppfyller formål med tilskudd til vegbygging.

Avkjøringslommer fra offentlig veg

Det kan gis tilskudd til avkjøringslommer fra offentlig veg der formålet er opplasting av tømmer. Med avkjøringslomme menes her avkjørsel med vendehammer, avkjørsel inn til rundkjøring eller envegs avkjørsel inn til og ut fra lunneplass. Avkjøringslommer bygges så både tømmer lunnes og tømmerbil laster tømmer i sikker avstand fra offentlig veg. For avkjøringslommer legges det vekt på at planleggingen skjer i samsvar med og er godkjent av vegmyndighet/vegeier.

Vegsaker og jordskifte

Vegsaker som avgjøres ved jordskifte prioriteres, hvis vegen utløser skogbruksaktivitet.

Bruk av vegplanlegger

Benyttes vegplanlegger til utarbeidelse av byggeplan økes tilskuddssatsen med 3 %. Benyttes sertifisert vegplanlegger (fra SKOGKURS) til oppfølging i byggeprosessen økes tilskuddssatsen med 3 %.

Dersom sertifisert vegplanlegger konkluderer med at prosjektet er ulønnsomt for skoginteressene i vegen, kan kostnaden for vegplanleggingen dekkes med inntil 75 % tilskudd.

Minimumskostnad

Minimumskostnad for søknad om tilskudd til bygging og tiltak på skogsbilveg settes til kr 100 000,-. I særlige tilfeller ved punktopprusting og avkjøringslommer fra offentlig veg kan dette fravikes.

Byggekostnader

Større «selvbyggerprosjekt» som blir gjennomført av skog-/vegeier, skal ha byggeplan og kostnadsoversikt utarbeidet av vegplanlegger. Anleggskostnad angitt av vegplanlegger er styrende i forhold til godkjent anleggskostnad i en tilskuddssøknad.

Maksimal byggekostnad som gir grunnlag for tilskudd settes til kr 1.750,- pr løpemeter veg, kostnad ut over dette gir ikke grunnlag for tilskudd.

Overordnede prosjektmidler til skogsvegformål

Kommunen gir Fylkesmannen rett til å avsette inntil 10 % av tildelt ramme til formålet skogsveg årlig. Midlene skal gå til kompetanseoppbygging omkring temaet skogsveg. Eksempel på tiltak er oppbygging av vegplanleggerkompetanse, tilstandsregistrering av skogsbilveger, samt organisering av fagdager innenfor temaet skogsveg på lokalt og regionalt nivå.

Kommunen gir også Fylkesmannen rett til å administrere midlene og koordinerer utbetalinger opp mot de instanser som skal godkjøres.

Tilskuddsnivå

Følgende tilskuddsnivå brukes som retningsgivende ved fastsetting av tilskuddsprosent:

Tiltak	Prosent
Ombygging og nyanlegg av skogsbilveg (vegklasse 3 og 4) *	20 – 40 %
Utbedring av «flaskehals» på skogsbilveg *	inntil 40 %
Avkjøringslomme fra offentlig veg (for opplasting av tømmer)	inntil 50 %
Ombygging av bruer på skogsbilveger	50 % (60 %)
Bruk av vegplanlegger (gjelder på tiltak merket *)	+ inntil 6 %

Søknad om tilskudd og frister

Frist for innsending av søknadene til kommunen det enkelte år er 30. April. Søknader sendt etter 30. april behandles fortløpende dersom det fortsatt er tilskuddsmidler tilgjengelig.

Søknad fra skogeier(e)

Skogeier sender søknad om tilskudd med nødvendige vedlegg til kommunen. Der det er flere interessenter i vegen, skal søknad om tilskudd være signert av alle interessentene. Vegformann kan signere søknad om tilskudd på vegne av interessentene i vegen, når det foreligger gyldig årsmøtevedtak om bygging i vegforeningen.

Byggesøknad skal registreres, godkjennes og veglinje tegnes av kommunen i ØKS. Byggesøknad skal være grunnlag for kommunal registrering av tilskuddssøknad i ØKS. Søknadsskjema (SLF 903) skal benyttes ved søknad om tilskudd og følgende vedlegg skal være med:

1. Kommunal godkjent byggeplan
2. Kostnadsoverslag og arbeids-/linjebeskrivelse (se side 2 på SLF-903)
3. Kommunens saksframlegg og vedtak om godkjenning av veianlegget, inkl. vurdering etter naturmangfoldlovens prinsipper §§ 8-12.
4. Veilagets godkjente og signerte vedtekter, samt årsmøtereferat.

Regnskap / utbetaling

Kostnader skal registreres i ØKS, samt fylles ut på regnskapssammendrag (SLF-904) og sendes kommunen. Tilskuddet utbetales når SLF-904 er godkjent. Vedlikeholdsutgifter skal ikke være med på regnskapssammendraget.

Med grunnlag i godkjente regnskapssammendrag kan tilskudd utbetales etter hvert som arbeidet gjennomføres. Jf. § 10 i forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket, skal minst 10 % av tilskuddet holdes tilbake inntil arbeidet er fullført og sluttregnskap forelagt og godkjent.

Kontroll

Kommunen skal kontrollere at vegen blir bygd i samsvar med godkjent plan og retningslinjer. Resultatet av kontrollen skal registreres av kommunen i ØKS.